

Dosarul nr. 2ra-1125/2023
2-21183973-01-2ra-07082023

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (Jud: C.Crețu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A.Panov. A.Braga, V.Mihaila)

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Olar împotriva lui Sergiu Dilion cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Maria Olar și s-a menținut hotărârea din 09 februarie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a t ă:

La 10 decembrie 2021, avocatul Alexei Croitor a depus în interesele Mariei Olar cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Dilion cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 27 mai 2020, aflându-se în incinta Curții de Apel Chișinău de pe str.XXXXX, pârâtul Dilion Sergiu a manifestat un comportament jignitor și a folosit cuvinte injurioase în adresa reclamantei Maria Olar. În acest sens a indicat că, reclamanta a solicitat intervenția serviciului ”112”.

Prin urmare, a precizat că, la 2 iunie 2020, pârâtului i-a fost întocmit procesul-verbal seria MAI nr. XXXXX cu privire la contravenția prevăzută de art. 69 alin.(1), 354 Cod contravențional.

Astfel, a solicitat reclamanta compensarea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei cauzat pentru suferințele fizice și psihice la care a fost supusă în legătură cu contravenția săvârșită de către pârât.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. art. 45, 30 alin.(1¹) ale Codului contravențional, art.art. 1998, 2025, 2036, 2037 ale Codului civil, art.6 CtEDO și art. 85 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 09 februarie 2023 acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul lui Sergiu Dilion în beneficiul Mariei Olar, suma de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma comiterii contravenției. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul lui Sergiu Dilion, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 150 lei.

La 18 februarie 2023, avocatul Alexei Croitor, în interesele Mariei Olari a depus cerere de apel prin care și-a exprimat dezacordul împotriva hotărârii Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 09 februarie 2023, solicitând casarea parțială a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare să fie admisă integral.

Prin decizia din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Maria Olar și s-a menținut hotărârea din 09 februarie 2023 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că în baza procesului-verbal cu privire la contravenție, seria MAI nr.XXXXX și a Deciziei agentului constator, întocmite la 02.06.2020, Dilion Sergiu a fost sancționat conform art. 69 alin. (1) și art. 354 Cod Contravențional la amendă în mărime de 750 lei, pentru faptul că la 27 mai 2020, aproximativ ora 11.50, aflându-se în incinta Curții de Apel în XXXXX, a manifestat acostare jignitoare și s-a exprimat înjurios în adresa cet.Olar Maria, ignorând astfel prevederile normelor legislației în vigoare (f.d. 6).

S-a constatat că motivul conflictului a fost inițiat pe faptul că i-a fost interzis Mariei Olar accesul în incinta Curții de Apel, din motiv că nu avea masca de protecție obligatorie (f. d. 7).

Potrivit art.45 alin. (1) din Codul contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.

Instanța de apel a reținut că, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

În conformitate cu prevederile art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Prin prisma art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această

despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Instanța de apel a concluzionat că, ținând cont de faptul că reclamantei Olar Maria, i-a fost cauzat un prejudiciu printr-o acțiune interzisă de legea contravențională, potrivit art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, coroborat cu jurisprudența CtEDO și prevederile Codului contravențional, aceasta cu certitudine beneficiază de dreptul la repararea prejudiciului moral.

La 24 iulie 2023, Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii, casarea deciziei instanței de apel și parțial a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile legii, normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele pertinente, iar concluziile instanței vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 iunie 2023.

Totodată, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.7328 (f.d.76), la 31 iulie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 14 iunie 2023, însă, date privind recepționarea acestora lipsesc la dosar.

Astfel, recursul declarat de către Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, la 24 iulie 2023, împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 07 august 2023, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat în adresa intimatului prin intermediul poștei terestre, copia recursului declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, cu înștiințarea despre depunerea referinței, însă, intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv. (f.d.84).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de

judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În această consecvență, se deduce că recursul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinată admisibilitatea acestuia în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie

temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi